

بازخوانی آثار مرتضی مطهری

تابستان و پاییز ۲۰۱۴

مدرس: سروش دباغ

Soroush.dabbagh@gmail.com

طرح دوره

بازخوانی آثار روشنفکران و اندیشمندان معاصر ایرانی از دلشغولی های جدی من در دهه گذشته بوده است. در این راستا، توفیق داشته ام طی دو سال گذشته سه دوره «علی شریعتی و روشنفکری ایرانی»، «بازخوانی میراث فکری عبدالکریم سروش» و «بازخوانی آثار داریوش شایگان» را در شهر تورنتو برگزار کنم. در جلسات پیش رو بنا دارم تا به بازخوانی آثار مرتضی مطهری همت گمارم. مطهری، شارح توانمند فلسفه صدرای، متکلم و احیاگر دینی است که در سه دهه منتهی به انقلاب بهمین 57 در فضای اندیشگی معاصر نقش مهمی ایفا کرد. مطهری هم شاگرد آیت الله خمینی بود، هم شاگرد مرحوم طباطبایی؛ صاحب تفسیر «المیزان» که در حوزه فلسفه اسلامی آثار متعددی منتشر کرده است و درباره تاریخ اسلام و در نقد روشنفکرانی چون اقبال لاهوری و علی شریعتی هم قلم زده است. اهمیت مطهری در این است که به کثیری از موضوعات پرداخته: درباره حجاب، حادثه عاشورا، سازمان روحانیت، «خدمات متقابل ایران و اسلام» اندیشیده و به مصاف مارکسیستها رفته و نقدهایی را بر ماتریالیسم دیالکتیک و آموزه های ایشان در «علل گرایش به مادیگری» و «اصول فلسفه و روش رئالیسم» مطرح کرده؛ همچنین «پیرامون انقلاب اسلامی» سخن گفته است. اهمیت مسئله در این است که ایشان در کسوت یک روحانی به این مسائل اندیشیده و در فضای فرهنگی-سیاسی ایران معاصر نقش آفرینی کرده است. در این دوره شانزده جلسه ای می کوشم با تفکیک میان «اسلامیات»، «اجتماعیات»، «مقولات فلسفی» و مباحث تاریخی و سیاسی از یکدیگر، به بازخوانی آثار متعدد مطهری بپردازم

برای مطالعه آثار مرتضی مطهری به «پایگاه جامع شهید مرتضی مطهری» مراجعه کنید.

<http://www.mortezamotahari.com/FA/Sadra.html>

هفته اول: دوم ماه اگست ۲۰۱۴

مقدمه و مروری بر حیات فکری مرتضی مطهری

سخنران میهمان: عبدالکریم سروش

هفته دوم: اسلامیات (۱)

مروری بر کتب «مقدمه ای بر جهان بینی اسلامی»، «آشنایی با قرآن»

هفته سوم: اسلامیات (۲)

مروری بر کتب «سیری در سیره نبوی»، «سیری در نهج البلاغه»

هفته چهارم: اسلامیات (۳)

بررسی مجموعه آثار «توحید»، «نبوت»، «اصل عدل در اسلام»، «عدل الهی»، و «معاد»

هفته پنجم: اسلامیات (۴)

بررسی مجموعه آثار «جهاد»، «امر به معروف و نهی از منکر»

هفته ششم: اسلامیات (۵)

بررسی مجموعه بیست گفتار

هفته هفتم: اجتماعیات (۱)

مروری بر دو اثر احیای تفکر اسلامی: «احیای فکر دینی (ده گفتار)» و «مشکل اساسی در سازمان روحانیت (ده گفتار)» و «امامت و رهبری»

هفته هشتم: اجتماعیات (جایگاه زن در اسلام) (۲)

بررسی کتاب «مسئله حجاب»، «نظام حقوقی زن در اسلام»، و مقاله «اخلاق جنسی»

هفته نهم: اجتماعیات (نقد مکتب مارکسیسم) (۳)

بررسی آثار «نقدی بر مارکسیسم»، «نظری به نظام اقتصادی اسلام»، «علل گرایش به مادیگری»

هفته دهم: اجتماعیات (نقد مکتب مارکسیسم) (۴)

«جهان بینی الهی و جهان بینی مادی»، «اصول فلسفه و روش رئالیسم»

هفته دهم: مقولات فلسفی (فلسفه اسلامی) (۱)

بررسی مجموعه «مقالات فلسفی»، «مساله شناخت»، «شرح منظومه»

هفته یازدهم: مقولات فلسفی (فلسفه تاریخ) (۲)

بررسی آثار «تکامل اجتماعی انسان در تاریخ (نبرد حق و باطل)»، «فلسفه تاریخ ۱-۴»، «تکامل»، «جامعه و تاریخ» و «نقش دین در تحولات تاریخی»

هفته دوازدهم: مقولات فلسفی (فلسفه اخلاق) (۳)

بررسی مجموعه «فلسفه اخلاق»

هفته سیزدهم: مباحث تاریخی و سیاسی (تاریخ اسلام) (۱)

بررسی کتاب «خدمات متقابل اسلام و ایران»

هفته چهاردهم: مباحث تاریخی و سیاسی (تاریخ اسلام: شخصیت‌های اسلامی) (۲)

بررسی آثار «پیامبر امی»، «جاذبه و دافعه علی» و «حماسه حسینی»، «داستان راستان»

هفته پانزدهم: مباحث تاریخی و سیاسی (تاریخ اسلام: شخصیت‌ها و نهضت‌های اسلامی) (۳)

بررسی آثار «قیام و انقلاب مهدی»، «نهضت‌های اسلامی در صد ساله اخیر»

هفته شانزدهم: مباحث تاریخی و سیاسی (تاملاتی پیرامون انقلاب پنجاه و هفت) (۴)

بررسی آثار «آینده انقلاب اسلامی»، «اسلام و انقلاب»، «پیرامون جمهوری اسلام»